

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2017. szeptember
XXIV. évf. 9. szám

BECSENGETNEK

Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk – mondja a régi latin közmondás. Nem minden latin közmondás igaz a mai időkben, ez azonban, ha valaha, akkor most nagyon is igaz. Olyan korban élünk, amelyben a modern élethez szükséges ismeretek nélküli ember úgy él köztünk, mintha ősemlék lenne, aki egy üzlet feliratát, egy vasútállomás, egy vonat, vagy autóbusz úti célját jelző táblát sem tud elolvasni. Az árucikkek neve, használati utasítása ugyancsak rejtve marad előtte, nem beszélve arról, ha valamilyen hivatalos ügyet kell elintéznie, ahol biztos, hogy nem elég a szóbeliség. A mai élet olyan, hogy annak a kedvéért, élehetővé tételért tanulni kell.

Az anyanyelven történő tanulás a leggyorsabb, legeredményesebb. Az anyanyelven történt iskolázottság után eredményes az idegen nyelv elsajátítása. Globalizált világunkban a felnövekvő generációnak több nyelvet kell ismernie, hogy jól tudjon boldogulni.

Olyan országban, ahol a magyar nyelv nem az állam nyelve, ott elemi érdek az államnyelv megtanulása, a hétköznapi életben is szüksége van rá, de a tovább-

Dessau-Rosslau - Kastélytemplom

tanulás is lehet, hogy azon a nyelven nyílik meg. Az anyanyelvi iskolázottságot követően mindez eredményesen

megvalósítható, azon kívül legalább egy világnyelvet, ma az angol a divatos, ajánlott tudni.

Aki az általános iskolát elvégezte, annak döntenie kell, hogy tovább tanul-e és milyen irányban. Ehhez a szellemi és fizikai adottságain túl a lehetőségeket is figyelembe kell venni. Körültekintően kell megválasztani az iskolát. Divatos az egyetemi, főiskolai tanulmányokra törekvés. Ugyanakkor nincs elég szakember a mezőgazdaság és az ipar területén. Sok helyen látja az ember a falusi porták parlagon heverő hátsó kertjét, a gyümölcsfák elöregedtek, metszetlenül, permetezés nélkül tengődnek, a kertben nyoma sincs konyhakerti növényeknek, amik pedig részben vagy egészben ellátnák a család konyháját. Persze egyszerűbb a boltból, vagy a piacról beszerezni mindezt, de sokkal költségesebb. A kert műveléséhez is szakértelem kell. A régiek apáról fiúra szállva átadták ezt a tudást, ez azonban mára alig van így. A háztartás, a település tele van ipari szakmunkát igénylő berendezésekkel, a villany, a csatornázás, a vízvezeték, a kerti szivattyúk, a háztartási gépek tömege karbantartás, javítást igényel, amikhez helyben lakó szakemberekre van szükség. A gyárak is igénylik a szakembereket, mégpedig minél nagyobb arányban a magasan képzetteket, hiszen a technika magasan fejlett, az automatizálás előrehaladott, azokkal a berendezésekkel bánni, azokon termelni csak jól képzett, intelligens szakmunkások, mérnökök tudnak. Szakmunkásokban térségünkben hiány mutatkozik. Megfontolandó az ebbe az irányba történő tájékozódás.

Fiatalok számára rendezett nemzetközi technikai vetélkedőkön fantasztikus eredményeket érnek el. Tehetségük van a technikához és kibontakozási lehetőségük. A számítógép, az okos telefon a mindennapi élet

Szerkesszük együtt !

szeretetnaptar@gmail.com

Szeretettel hívjuk fel a lelképásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a szeretetnaptar@gmail.com; vagy postai címére, Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Drahňov 216, küldhetik. **Beküldési határidő 2017. október 13!** A határidő után érkezett anyag megjelenését nem garantáljuk. Amennyiben nem kapnak visszajelzést elektronikus levelükre, kérem lépjenek telefonos kapcsolatba a szerkesztőséggel. Előre is köszönjük segítségüket.

Csoma László

része lett. Egy évtizeddel ez előtt egy magyar miniszter kakaó-biztos számítógépeket akart bevezetni az óvodákba. (Milliomosként számítógépek forgalmazásával is foglalkozott.) Az óvodás persze jobb, ha előbb a kakaós csészével tud bánni, meg az élvezetek olyan halmozása is túlzás, hogy már

számítógépezni is kakaó-szürccsölés közben tudjon az aranyos gyermek. Ez a program aztán megbukott a miniszterrel és kormányával együtt, de az tény maradt, hogy a gyerekek számára mindez az ismeret igen korai életszakaszban nyitva áll, ami kellő felügyelet és irányítás mellett gyümölcsöző.

Becszengetnek ismét és megnyílnak a különböző oktatási intézmények, jó az, ha a közismereti tárgyak elsajátításával együtt a hit oktatásával a lélek és az emberi szellem, az intelligenciának ez a területe is lehetőséget kap.

Dr. Csohány János

Hálás vagyok! És akkor...?(!)

„Dicsérjétek az Urat, mert jó az Úr, zengjétek nevét, mert az gyönyörűség!” (Zsolt 135, 3.)

Édes Istenem! Hálás vagyok, hogy itt lehetek és írhatom/olvashatom ezeket a sorokat... Köszönöm, hogy van lehetőségem, alkalmam, időm, tehetségem, kedvem, szemem és kezem, hogy mindez létrejöhessen... Hálás vagyok, hogy életet kaptam és életemet élhetem. Hálás vagyok szüleimért, (lelki) testvéreimért, (kedvelt és sajnos nem szívlelt) rokonaimért, volt- és jelenlegi barátaimért, (kedves és futólag „bejelölt”, „megmaradt”) ismerőseimért – köszönöm, hogy vannak és általuk némileg meghatározott „én”-em gazdagodott, tapasztalatokban, érzelmekben, értelemben, lelkileg és hitbelileg épült.. Köszönöm a rossz tapasztalatokat is – kicsit kesernyés mosollyal, de – köszönöm, mert azok nélkül nem tudnám mindezt ugyanazon lelkülettel írni/olvasni. Köszönöm Istenem, hogy hús-vér emberként kell megküzdenem a mindennapokban, hiszen ezáltal válok igazán olyan egyénné, aki bár sokszor kínkeservesen tér nyugovóra és kel új napra, de hálás és boldog szívvel néz fel az égre, hogy Istenem... köszönöm! Ugyanazon ember vagyok ugyanakkor, csak hát halandó, bűnös, kételkedő, bűvölködő, éhes és túlhevült, bármilyen, de alapjaiban a Te aláztos szerető, nagyon szerető gyermeked.

Mint mindig, ismét csak a mindennapjaim érzéseiből merítve írom soraimat, tárom fel lelki titkos kamrácskáimat Neked, Aki mindezt olvasod. Számomra minden hónapban ez egy külön kis részletfejezet, mikor Neked írhatok. Amikor épp elégedetlenségemet, hevültségemet, kritikámat, szeretetemet, hitbeli megingásaimat és megerősödésemet, boldogságomat és elragadottságomat fejezem ki betűk által... szeretek Neked írni, mert remélem és hiszem, hogy legalább némi része, annak amit írok a Lélek által Magadénak érzed majd, és bi-

zom benne, hogy a jó Isten elülteti majd az általam szánt szerény kis magokat lelkedben...

Imádságom és hálaadásom nem marad el, folytatom gondolatmenetemet eme kis beékelés után, hiszen oly sok mindenért kell – úgy érzem – hálát adnom... Mindenképp azt érzem, hogy a jó Isten kifejezetten szeret és vigyáz rám.. Oly sok apró jelet és szeretetbeli visszajelzést kapok, hogy mindez számomra – egyedi részleteiben – Csoda! és nem a véletlen műve. Hálás vagyok az

amikor én tudok mosolyodni...

Mondhatni, mindenki magából indul ki... – ezt a lehetőséget fel kellene használnunk magunk- és mások építésére, hogy meglássuk, miben tudunk mi fejlődni és miben válhatunk mások „hasznára”. Ehhez mindennapos, őszinte imádságban kellene Mindenható Atyánk segítségét és áldását kérnünk, hogy a lehető legjobbat hozzuk ki abból, ami nekünk adatott. Épp ezért legyünk hálásak azért a lelkületért, amit kapunk. Lehet, hogy épp arra szorulunk, hogy sokat kapjunk, lehet, hogy épp sokat tudunk adni, lehet, hogy sokat akarunk adni, de „nincs kinek”, és lehet, hogy nem akarunk és nem tudunk adni, mert – valljuk be őszinte lelki sivárságunkat – úgy érezzük, nekünk sincs elég, vagy épp, feleslegesnek tartjuk az egész procedúrát... Hogy mennyire felesleges, azt épp saját bőrünkön tudjuk tapasztalni, amikor már kapni sincs kedvünk! Itt van baj! Ébredj Kedves Testvérem! Mindig van Miért, Kiért, Hogyan, Ahogyan! S hogy mindez mi módon? Oly módon, hogy kinyitod a bereteszelt lelki kiskaput és mondasz egy „hahó, van itt valaki?”-t. És a válasz nem marad el...! Édes Atyád ott van és válaszolni fog, hogy „hahó, igen, itt vagyok, hallasz engem?” Amikor azt érezzük, hogy nincs szükségünk lelki vigaszra, Akkor van a legnagyobb szükségünk! Ezt már igazán tudhatnánk... – lábjegyzetként: hogy hű legyek a sokszor kissé kegyetlen hangsúlyomhoz.

Épp ezért, lelkiekben az embernek készen kell lennie a mindenféle lelki megmérettetésben gazdag mindennapi, fáradtságos- vagy épp örömteli küzdelmekre. Elsősorban hálásnak kell lennünk azért, amink van, majd kereshetjük a kételyeink által kreált problémák felhánytorgatásának módját.. viszont

Simon András grafikája

összes kis mennyei mosolyért, melyet talán az utcán kapok egy idegentől, miközben útbaigazítom, esetleg aprót dobok a kalapjába, mi („több” helyett) kevesebb, csupán rámosolygok, miközben Ő aggódóan szemléli az utca forgatagát... és visszamosolyog... hihetetlen mélyreható érzés... örömet hozni mások életébe! Ez a mi küldetésünk! Annyira jó lenne, ha minden ember őszinte azonnali készíttést érezne – alkalom adtán! (márpedig ad tán?! – arra, hogy másokat/saját magát boldoggá, vidámmá tegyen. Számomra az, amikor mosolyt látok mások arcán, amint azt mondják – széppé teszi a napomat. Miért? Mert tudom, hogy mennyire jó az,

sokkal jobb lenne, ha megpróbálnánk meglátni, milyen oknál fogva került életükbe az az adott „probléma”... talán megoldásra szorul, talán elviselésre, továbbadásra, megélésre, a jó oldalát látva felhasználásra vár, tanulságos feladat, lehetőség valakinek valamire. Ne legyünk önzőek! – talán a mi életünkben történik, de lehet, hogy másnak mutat utat! A jó Isten sokszor használhat bennünket is eszközként, így néha tudatlanul is jót teszünk másokkal...

Édes Istenem... szeretnék eszköz lenni továbbra is a kezdedben, hogy általam másokat is felelőj, jobbá tégy, megerősíts, bátrabbá és erősebbé kreálj, hogy talán majd mikor a mi gyenge nap-

jaink következnek, Az a másik segítsen meg bennünket. Nem azért, mert visszonzást várunk, hanem mert (talán kicsit visszonzást is várunk, de még inkább) talán ez az élet rendje, hogy egyszer erősítésre várunk/szorulunk, máskor megerősítünk.

Köszönöm Istenem, hogy láthatom eredményét halandó igyekezetemnek, mikor másokat igyekszem jó útra terelni, s szavaim meghallgatásra találhatnak. Köszönöm, amikor meglepődöm saját magamon, hogy türelmes voltam s ezzel jót tettem. Köszönöm, hogy jó lehetek, s hogy ezt látva talán mások is okulhatnak ebből. Kivételes örömök ezek az életben, nagyon mély gyökeret ereszte-

nek, s remélhetőleg a növekedési folyamat eredményes folyamat lesz és édes termést hoz majd. Add Uram, hogy így legyen... – persze, ha Te is úgy látod jónak.

Hálás vagyok Uram, hogy mindezt felfoghatom, leírhatom/olvashatom, megőrizhetem/továbbadhatom, szívemben hordozhatom, míg csak Te másként nem határozod meg...! Adj nekünk erőt, hogy minden nap feladatunkat, elhívásunkat végezni tudjuk szeretetben, türelemben, örömmel és hűséggel, szent Nevedben bizva, soha nem hátrálva, hanem bátran bizva – egyszerűen – Benned, édes Atyánk!

Csoma Annamária

NŐK A BIBLIÁBAN - Anna – az asszony, aki megtartotta ígését, miután az Úr kiszabadította őt meddőségéből

(1Sámuel 1,2-2,10;2,21)

Sámuel könyve Anna történetével vezet be az események sorát. Anna egy Rámából származó efraimita férfi felesége volt, s a történetből kiderül, hogy Elkánának van még egy Peninna nevű felesége is, akinek a házasságból gyermekei születtek.

Ezzel szemben, Anna meddő. Ő a negyedik asszony az Ószövetségben, aki gyermektelenséggel küzd, és ez szenvedést okoz neki. Az első meddő asszony Sára volt, aki egész idős korában kapott ígéretet a gyermek születésére, s az Isten üzenetén csak nevetett (1Mózes 18:12). Ezután Rebeka következett, akiért a férje imádkozott az Úrhoz, hogy engedje meg a gyermekáldást (1Mózes 25:21). Amikor pedig Ráhel küzd meddőséggel, akkor a férjét hibáztatja érte (1Mózes 30:1).

Anna azonban másként viszonyul a helyzethez. Amikor a férjével és családjával elutaznak a silói szentélyhez, ahol a férj Annáért kétszeres áldozatot mutat be szeretete jeleként, de Anna továbbra is meddő marad. Peninna gúnyolni kezdi Annát meddőségéért, az asszony nem bírja tovább a kínzást. Évről évre megismétlődik ez a jelenet, végül az asszony összetörik, sírva fakad. Elkána megretten, amikor Anna még enni sem hajlandó. A maga módján próbálja vigasztalni az asszonyt („Hát nem több vagyok én neked, mint

tíz fiú?”) Ekkor Anna elindul a szentély felé. Kézbe veszi sorsát, és az Úr elé viszi fájalmát, imádkozni kezd, s nem veszi észre, hogy nem messze tőle ül Éli pap, és figyel, mit csinál.

Anna hangtalanul imádkozik, s meddőségét nyomorúságnak nevezi, s könyörög, áldja meg őt az Úr fiúgyermekkel, akit Istennek fog felajánlani. Nem csupán önmagának, saját örömeire kéri a gyermeket, hanem az Úr áldását kéri, hogy segítsen rajta. Éli csak az ajkai mozgását látja, ezért részegnek véli az asszonyt. Amikor viszont beszédbe elegyednek, akkor világossá válik számára, hogy az asszony szíve túlcserült a keserűségtől, ezért áldását adva rá, hazaküldi őt: „Eredj el békeséggel, és Izráelnek Istene adja meg a te kérésedet, amelyet kértél tőle.” (1Sám 1:17)

A következő év során valóban bekövetkezik a gyermekáldás. A gyermek igen kicsi – jegyzi meg a szentíró, tehát nyilván kisebb volt a vele egykorúaknál, ami azt is jelenthette, hogy Anna majd nem akar lemondani róla, ahogy ígérte, mondván, hogy gyámoltalan, védelemre szoruló a gyermek. Anna azonban megtartja az ígését, és miután elválasztotta a gyermeket, akit Sámuelnek nevezett el, átadja őt Élinek.

Ekkor hangzik el Anna hálaéneke: „Örvendez az én szívem az Úrban, Fel-

magasztaltatott az én szarvam az Úrban. Az én szám felnyílt ellenségeim ellen, Mert szabadításodnak örvendezek én! Senki sincs olyan szent, mint az Úr, Sőt rajtad kívül senki sincs. Nincsen olyan köszál, mint a mi Istenünk. Ne szóljatok oly kevélyen, oly nagyon kevélyen; Szátoktól ne jöjjön kérkedő szó, Mert mindentudó Isten az Úr, És a cselekedeteket ő ítéli meg. Az erős kézijasokat megrontja, És a roskadozókat erővel övedzi fel, A megelégedettek bérért szegődnek el, Éhezők pedig nem lesznek; S míg a magtalan hét gyermeket szül, A sok gyermekű megfogyatkozik. Az Úr öl és elevenít, Sírba visz és visszahoz. Az Úr szegénynek tesz és gazdagít, Megaláz s fel is magasztal; Felemeli a porból a szegényt, És a sárból kihozza a szűkölködőt, Hogy ültesse hatalmasok mellé, És a dicsőségnek székét adja nekik; Mert az Úré a földnek oszlopai, És azokra helyezé a föld kerekességét. Híveinek lábait megol-

talmazza, De az istentelenek setéségben némulnak el, Mert nem az erő teszi hatalmassá az embert. Az Úr, akik vele versengenek, megrontja, Mennydörög felettök az égben, Az Úr megűteli a földnek határait, Királyának pedig hatalmat ad, És felemeli felkentjének szarvát!" (1Sámuel 2:1-10)

Miután otthagyják a kis Sámuel

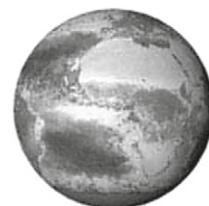
Éli házában, Anna és Elkána hazatérnek Rámába, majd amikor évente viszatérnek az áldozatbemutatásra, Anna mindig visz egy saját készítésű felsőruhát a kis Sámuelnek. Éli ezekkel a szavakkal áldja meg Elkánát: „Adjon az Úr néked magzatot ez asszonytól ahelyett, akiért könyörgött, és akit az Úrnak kért. És haza menének.”

(1Sámuel 2:20)

Anna és Elkána házasságából ezután még három fiú és két lány születik. Anna hite így kapta meg Istentől való jutalmát, s hálaéneke pedig később visszacseng Mária hálaénekeiben (Lukács 1:46-55)

Györky Szilvia

VILÁGOLDAL

Hitról hívóknak

MICSODA IDŐKET ÉLÜNK! HÉTVÉGI KERESZTYÉN VILÁGSZEMLE

AZ ISZLÁM ÁLLAM TERRORTÁMADÁSSAL FENYEGETTE MEG A DREZDAI FRAUENKIRCHE-T

A „keresztesek gyülekezőhelye”

Az idea.de német protestáns internetes magazin augusztus 23-i hírei között adta tudtul, hogy az Iszlám Állam (IS) terrorszervezet újabb és még erőteljesebb terrortámadásokat helyezett kilátásba európai templomok ellen. „RUMIYAH” nevű sajtószolgáltatukban a drezdai Frauenkirche templom fotóját közlik abban a cikkben, aminek a címe: „Jogos terrortaktikák”. Az iszlámista cikkben a világhírű protestáns templomot „a keresztesek kedvelt gyülekezőhelyeként” írják le. „Csak arra vár, hogy lerombolják” - olvasható tovább az IS-cikkben. A templomok ideális támadási célpontok, mivel közelükben rendszeresen található benzinkutak, kórházak vagy éjszakai klubok.

Nem csökkentik a templomi alkalmakat, rendezvényeket

A Szászországi Evangéliumi-Lutheránus Egyház sajtószóvivője, Matthias Oelke az idea.de-nek kijelentette: „A lehetséges csapások forgatókönyveiben sajnos mindenféle nyilvános épület célpontként szerepel, köztük a templomok is”. Ezért a legfontosabb a fokozott éberség. Mindezzel sem fogják tudni a terroristák az IS sajtón keresztül sem felébreszteni a félelmet és a korlátozásokat, mivel „a keresztyéneknek kezdettől fogva mindig veszélyek közepette kellett hitüket gyakorolniuk”. Lehet bármiféle a fenyegetés, ezzel sem lehet megtörni az emberek szabadság és zavartalan gyülekezés utáni vágyát – zárta nyilatkozatát a szászországi evangélikus sajtószóvivő. (Forrás: idea.de - <https://www.idea.de/menschenrechte/detail/is-droht-dresden-frauenkirche-mit-terror-102157.html>)

A LEGNAGYOBB INDONÉZ MUSZLIM EGYESÜLET FŐTITKÁRA SZERINT NEM TAGADHATÓ AZ ÖSSZE- FÜGGÉS A TERRORIZMUS ÉS AZ ISZLÁM KÖZÖTT

Bátor, de nem kockázatmentes vélemény az iszlám világban – felszólítás a Nyugathoz

A pro-medienmagazin.de evangéliumi internetes újság beszámol a legnagyobb indonéz muszlim szervezet, a Nahdlatul Ulama főtitkárának, Kyai Haji Yahya Cholil Staquf-nak a kijelentéséről, aki sze-

rint a terrorizmus és az iszlám összefüggének. Nyugat figyelmét felhívta arra, hogy ne tagadják ezt az összefüggést, mert csak magunknak ártanak vele. Az interjú a főtítkárral eredetileg a Frankfurter Allgemeine Zeitung-ban jelent meg nemrégben. Staquf erőteljesen hangsúlyozta a szoros összefüggést a fundamentalizmus, a terrorizmus és az iszlám ortodoxia között.

Három problémás iszlám tanítás

A főtítkár szerint a hagyományos iszlám három alaptételezése komoly problémák forrása. Az első a muszlimok és a nem-muszlimok viszonya. Az iszlám alaptanítás szerint a nem-muszlimok ellenségek, s ez manapság teljesen értelmetlen feltételezés – kommentálja a megállapítást a muszlim főtítkár. Ezzel a szemlélettel a mai társadalmakban, melyekben sokféle vallás és felekezet hívei élnek egymás mellett, nem lehet békés együttélést megvalósítani. A másik alaprobléma az iszlám tanítása az államról, illetve viszonya az államhoz. Ez olyan egyeduralomhoz vezet, aminek célja a muszlim világ egyesítése a nem-muszlim világ ellen. Ez a szemlélet mozgatja az IS terrorszervezetet, s vezeti a káosz és az erőszak előidézéséhez. Harmadikként a muszlim jogrendszert említi az indonéz muszlim vezető. A Sharija iszlám jogrendet úgy tekintik, mint ami változhatatlan, szilárd törvények rendszere. Ennek a nézetnek a következménye: állandó ütközések a különféle nemzeti jogrendekkel. Az iszlám tudós szerint a vallási értékeket és a társadalmi realitásokat meg kell próbálni közelíteni egymáshoz. Kristálytisztán látni kell, hogy az állami törvényeknek van elsőbbségük a vallási jogrenddel szemben.

Nyugatnak fel kell hagynia az önámítással

Sok muszlim a világon úgy tekint a különféle vallások közötti békés együttélésre, mint amit meg kell szüntetni. Valójában sok nem-muszlim félelmének, s az iszlámfóbiának ez az egyik oka. Az iszlám tudós szerint a nyugati politikusoknak fel kellene hagyniuk annak bizonygatásával, hogy a fundamentalizmus és az erőszak nem függ össze. Van összefüggés – állítja igen határozottan Staquf. Azt kéri a nyugati országoktól, hogy Szaúd-Arábiát helyezték erőteljes nyomás alá, mert ez az ország más iszlám Golf-állammal együtt „hatalmas

pénzeket oszt szét a világon, hogy az iszlámról alkotott ultrakonzervatív nézeteket terjesszék”. Korunkban csak realistiként szabad gondolkodni – érvelt a jogtudós. De Európa még mindig nem tanult saját múltjából. Az egy dolog, hogy Németország még mindig befogad menekülteket. De „a szélsőségesek nem buták”. A balliberális nyugati társaságoknak jó lenne időben felhagyniuk az iszlám és az erőszak összefüggésének a tagadásával. (Forrás: pro-medienmagazin.de - <https://www.pro-medienmagazin.de/gesellschaft/gesellschaft/2017/08/19/zusammenhang-zwischen-terrorismus-und-islam-nicht-leugnen/>)

TÁNCTEREMBŐL IMATEREM

A HÁZ, AHOL A PRÁGAI PROTESTÁNSOK 200 ÉVE ÖSSZEJÖTTEK

Prágában áll még az a ház némileg átalakítva, ahol a protestánsok – evangélikusok és reformátusok – hosszú elnyomatás után végre 1784-ben újra összegyülekezhettek. Az egyházak ma ott a protestantizmus múzeumát szeretnék létrehozni. Korábban németül az utcát Tischlergassenak nevezték, ma Truhlaska utca a neve. A kétemeletes ház azután lett a cseh protestánsok prágai központja, hogy az osztrák-magyar császár, II. József 1781-ben kiadta híres tolerancia/tűrelmi rendeletét. Ez lehetővé tette, hogy az erősen katolikus többségű birodalomban a protestánsok szabadon összejöhettek istentiszteletre, imaházat, lelkészlakást, iskolákat építhettek. De kemény megszorítások is törvénybe léptek. Azaz: az imaházak nem nézhetek úgy ki, mint a katolikus templomok, nem lehetett tornyuk, toronyórájuk, sem harangjuk. Azért a városközpont egyik mellékutcájában vásárolt a protestáns közösség egy klasszikus polgárházat, melynek az emeletén korábban táncterem volt, amit aztán ők imateremmé alakítottak át. Az öreg imaház 1863-ig volt a prágai protestánsok lelki otthona.

Ma már az épület alig emlékeztet az eredetire. De vannak még karcolatok, melyek őrzik a régi imaház hangulatát, belső atmoszféráját. Így például az, amit 1861-ben készített alkotója az imateremről. A tűrelmi rendeletig sok véres üldözésnek kitétt cseh testvérek aztán a rendelet megjelenése után Csehország-szerte mintegy 70 imaházat építettek. Az üldözések idején a hívek a hegyekbe menekültek, és ott titokban gyakorolták protestáns hitüket. Az is nehezítette az imaház alapítást, hogy előírták: legkevesebb 100 protestáns család kellett ahhoz egy helyen, hogy gyülekezetet alakítsanak és imaházat építsenek. Márpedig az üldözések ezt sokáig lehetetlenné tették, hiszen sokan szétszóródtak az ország különböző részeiben, s egy helyen alig tudtak 100 családot összeszedni. Nem kis hitbeli lelemény kellett ahhoz, hogy végre Prágában megalakuljon az első gyülekezet. Német és cseh protestánsok álltak össze, a lutheránusok kelyhet és ostyát használtak, a reformátusok kelyhet és kenyeret ugyanazon az istentiszteleten. De a 100 család kitélt belőlük, s megindulhatott nyilvános hitéletük a cseh fővárosban. Ők hitük mellé egy kis tudást, okosságot is ragasztottak, így jártak túl a cselvetők eszén. (Forrás: evangelisch.de - <http://www.evangelisch.de/inhalte/143649/>)

09-07-2017/wiederentdecktes-bethaus-steht-fuer-die-wurzeln-der-neuzeitlichen-evangelischen-geschichte-prags)

A REFORMÁTUS VILÁGKÖZÖSSÉG FEJE, A LIBANONI LELKÉSZNŐ TELJES SZÍVVEL SZÍRIA MELLETT

Ismeretes, hogy idén nyár elején a Református Egyházak Világközösségének elnökévé a libanoni református lelkésznőt, Najla Kassab-ot választották. A német reformátusok internetes honlapja, a reformiert.de beszámol arról, hogy az új vezető véleménye szerint a sokat szenvedett Szíriában az egyházaknak a jövőben a békefolyamatban komoly szerepük lesz, a megbékélés hídjaivá kell válniuk. Az Iszlám Állam szörnyű terrorja ellenére az ottani egyház lelki újjáéledést mutat. A lelkésznő, aki családjával Libanonban él, gyakran utazik Szíriába, hogy az ott élők iránt így is kifejezésre juttassa szolidaritásának, s ne csak levelekkel, sajtónyilatkozatokkal fejezze ki azt. Az egyáltalán nem kockázatmentes utazások során szír vallási vezetőkkel is rendszeresen találkozik, a mérsékelt muszlimok vezetőivel is. Az egyházak sokféle támogatást adnak az otthon maradóknak, élelmiszert, gyógyszert, képzést, szálláslehetőséget. Hatalmas munka vár az egyházakra a lelkigondozásban és a családgyógyításban is, hiszen az otthon maradó szülők szívét – fogalmaz a református világközösség elnöke – összetörte az, hogy a családok szanaszét szóródtak a terror miatt a nagyvilágban. De reménykednek a családok összegyűjtésében, amihez az egyházak lelkigondozással, pásztorolással és pénzügyi támogatással is hozzájárulnak. Libanonban 1,5 millió szír menekült él. Döbbenetes tapasztalatokról is számot ad Kassab lelkésznő. Nem ritkán lát éjjel körül az utcákon 7-8 éves kislányokat koldulni, amivel kiteszik magukat a veszélynek, hogy szexuális erőszak áldozataivá válnak. A református világközösség őt iskolát hozott létre Libanonban azért is, hogy az ilyen estek kísértését eleve felszámolják. (Forrás: reformiert.de - wcr.ch - en.synod-sl.org)

Szemleíró, fordító: **Dr. Békefy Lajos**

BIBLIAOLVASÓ

v e g é k f o n a l

1.	V.	Péld 24, 1–22	Jn 12,12–19
2.	H.	Péld 24,23–34	Jn 12,20–33
3.	K.	Péld 25, 1–13	Jn 12,34–36
4.	Sz.	Péld 25,14–28	Jn 12,37–43
5.	Cs.	Péld 26, 1–12	Jn 12,44–50
6.	P.	Péld 26,13–28	Jn 13, 1–11
7.	Sz.	Péld 27, 1–10	Jn 13,12–20
8.	V.	Péld 27,11–27	Jn 13,21–30
9.	H.	Péld 28, 1–16	Jn 13,31–35
10.	K.	Péld 28,17–28	Jn 13,36–38
11.	Sz.	Péld 29, 1–15	Jn 14, 1–11
12.	Cs.	Péld 29,16–27	Jn 14,12–21
13.	P.	Péld 30, 1–14	Jn 14,22–31
14.	Sz.	Péld 30,15–33	Jn 15, 1–8
15.	V.	Péld 31, 1–9	Jn 15, 9–17
16.	H.	Péld 31,10–31	Jn 15,18–16,4a
17.	K.	Ezékiel 1	Jn 16,4b–15
18.	Sz.	Ez 2,1–3,3	Jn 16,16–23a
19.	Cs.	Ez 3, 4–27	Jn 16,23b–33
20.	P.	Ez 4	Jn 17, 1–11
21.	Sz.	Ez 5	Jn 17,12–19
22.	V.	Ez 6	Jn 17,20–26
23.	H.	Ez 7	Jn 18, 1–11
24.	K.	Ez 8	Jn 18,12–23
25.	Sz.	Ez 9	Jn 18,24–27
26.	Cs.	Ez 10	Jn 18,28–38a
27.	P.	Ez 11, 1–13	Jn 18,38b–40
28.	Sz.	Ez 11,14–25	Jn 19, 1–7
29.	V.	Ez 12, 1–20	Jn 19,8–16a
30.	H.	Ez 12,21–28	Jn 19,16b–22
31.	K.	Ez 13	Jn 19,23–27

O
K
T
Ó
B
E
R

GYÜLEKEZETEINK életéből

Emlékünnepség Rozsnyón - 100 éve született Nt. Újpál Árpád

Nt. Újpál Árpád, Gömörzskáros, Rozsnyó és Berzété-Kőrös egykori lelkipásztora, 1917. július 11-én látta meg a nagyvilágot Gömör megye Sajókeszi községében Újpál Kálmán és Balog Etel elsőszülött gyermekeként. Ennek a 100 éves évfordulónak állított emléket a Rozsnyói Református Egyházközség Presbitériuma 2017. július 16-án a rozsnyói templomban a reformáció 500 éves évfordulója alkalmából.

Az igehirdetés szolgálatát Nt. Dr. Rákos Lóránt, Naprágy–Kövecsesi Társult Anyaegyházközség lelkipásztora, a SZRKE zsinati tanácsosa, végezte a Dán 12,3 alapján, aki prédikációjában kiemelte: „egyetlen értelmes emberi életvitel lehet csupán e földön: Krisztus nevében és Krisztus szerint járni a nekünk kimért életutat, és ez egyre inkább beigazolódik.”

Az istentisztelet után a templomban elhangzott az ötvenéves gazdag lelkipásztori szolgálatnak a bemutatása, amit e sorok írója adott közre, majd Havran Dániel, a Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolájának növendéke, szavalta el Aranyosi Ervin hitvallását. A köszöntések sorát Nt. Varga Zoltán, az Abaúj-tornai Egyházmegye esperes-helyettese kezdte, aki Nt. Orémus Zoltán, esperes köszöntő szavait tolmácsolta a Zsid 13,7 alapján.

Az istentisztelet után a templomban lehetőség nyílt megtekinteni Nt. Újpál Árpád életének egyes állomásait és

szolgálati tevékenységét Gömörzskároson, Rozsnyón, Barán, Szádalmáson és Berzétén.

A rozsnyói temető kertben megálltuk Nt. Újpál Árpád sírjánál, ahol Nt. Mudi Róbert, Berzété-Kőrös lelkipásztora, szolt az emlékezőkhöz az 1Kir 19,9-18 alapján. Illés próféta lelkét és Nt. Újpál Árpád lelkét összehasonlítva szolt az egybegyűltekhez. A tapintatos, kedves és szolgálatkész megszólítás: „lelkecském” kijárt minden gyülekezeti tag-

nak az Úr lehajló szeretete nyomán.

Becsés vendégeink: az Újpál család áldott tagjai, a jelenlévő lelkipásztorok egy közös ebéden vettek részt a rozsnyói parókián, ahol a kedves özvegy, Nt. Újpál Árpád-né hálásan köszönte meg a megemlékezést és mindenkit felhívott a teljes és odaadó szolgálatra, amit a Sionon bátran éltek meg férjével kedvenc énekén keresztül biztatva egymást: „Bár hordozzad zsarnok láncát, Értjen kínos rabhalál, /: Ha hitedet el nem játszád, Utad égbe nyitva áll. Örvendj mindig és vigadj, Emlékezz, ki népe vagy! Sion, nincs több Isten egynél, Benne hát ne kételkedjél!” (394. dicséret 5. verse)

Buza Zsolt, lelkipásztor

Kettős örömnep

2017. augusztus 13-án Pozbán kettős örömnepre hívatott a harangszó. Az újkenyér ünnepére terített úrasztalát jubiláló konfirmandusok állták körül. Meghívást kaptak azok, akik 30, 40, 50, 60 valamint akik 60 év felett tettek konfirmációs fogadalomtételt.

Dukon András, helyi lelkész 5Móz. 8:2 alapján hirdette Isten üzenetét. Szolt az intés: „Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett minket az Úr.”

Felvetődött a kérdés, hogy visszaemlékezve a mögöttünk levő évekre, tudunk-e hitvallást tenni arról, hogy hogyan vezetett minket Isten. „Konfirmációkor elhangzik a fogadalom-

tétel, miszerint hűségesek leszünk Istenhez, de vajon tudunk-e figyelni az elmúlt évtizedek alatt arra, hogy miként van jelen Isten a mi életünkben. Meglássuk-e, hogy a történetekben ott van Isten hatalmas keze? Tudta-e vezetni Isten a mi lelkünket? Tudunk-e szeretni, jók lenni, ha kellett, csendben lenni, áldott gyümölcsöket hozni? Mert a múltban nemcsak az isteni gondviselés van, de mi magunk is ott vagyunk! Tudunk-e Istenre figyelni, aki mindeztidőig vezetett?”

E sorok írója úgy véli, mindnyájunk számára elgondolkodtató kérdések ezek, melyekre jó, ha csendességben, alázattal próbálunk választ keresni.

Az ünneplő sereg fennállva fogadta az áldást: „Megparancsoltam neked, hogy légy erős és bátor. Ne félj, és ne rettegj, mert veled van Istened, az Úr, mindenütt, amerre csak jársz.” (Józs. 1:9)

A gyülekezet lelkésze az úrasztalától a következő igeverssel nyitotta meg a konfirmációs fogadalomtétel megerősítését: „Emlékezz az ősidőkre, gondolj az elmúlt nemzedékek éveire!” (5Móz.32:7)

Ezt követően az egybegyűlt sereg egy néma perccel adózott néhai **Szaszák Bertalan** és **Császár László** lelképásztorok emlékének valamint azon jubilánsok emlékének, akik már nem lehettek jelen...

Miután a jubiláló testvérek megerősítették egykori fogadalomtételüket, átvehették egy virágszál kíséretében a névre

szóló emléklapot.

Az évfordulások nevében a hála szavait **Csernyikné Tóth Magdolna** fogalmazta meg, aki egyébként Hontfüzesgyarmat, Fegyvernek, Nagypesztek és Oroszi lelkésze. A köszönetmondást egy igeverssel kezdte: „Ez az a nap, amelyet az Úr elrendelt, vigadozzunk és örüljünk ezen!” (Zsolt. 118:24) „Hálát adok Istennek, köszönetet mondok embernek, a gyülekezetnek, annak előjáróinak!” Könnybe lábadt szemekkel hallgatták, hogy az egykori konfirmációs fényképekről „visszaköszönnek” azok, akik sajnos ma már nem lehetnek itt, egykori lelkészek, gondnokok, szülők, családtagok... Ma, a mostani ünnepségen pedig új arcok is vannak, hitvestársak, gyermekek.

Mente Róbert, a gyülekezet gondnoka, aki jubiláns is, adta át a lelkésznek a jubilánsok nevében az ajándékot, ez által is kifejezve köszönetüket, tiszteletüket.

Felemelő érzés volt a jubilánsoknak újból egy kenyérből enni és egy kehelyből inni.

Végezetül **Mészáros Jenő**, egyike a legidősebb jubilánsoknak, szavalt el egy részletet **Csécsi Imre: Fogadástétel c.** verséből.

Az ünnepi alkalom szeretetvendégséggel zárult, s egyben köszönet jár mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy terített asztalhoz ülhessünk.

Soli Deo Gloria, legyen egyedül Istené a dicsőség ezért a felejthetetlen alkalomért is. Isten áldása kísérje továbbra is a gyülekezet alkalmait, szolgálattevőit.

Sándor Veronika, fotó: Mente Róbert

Vakációs bibliahét – Alsómihályi

Alsómihályi gyülekezetének életében többszöri sikertelen kezdeményezés után a 2017. esztendőben látta jónak az Úr, hogy a mi kis közösségünk életében eljőjön ez a hét, augusztus 7-11-e között. Gyülekezetünk néhány fiataljának segítségével vágunk bele a szervezésbe, amely a jelentkezők ismeretében azt is jelentette, hogy a KOEN Alapítvány felvidéki munkatársai által összeállított munkafüzetet szlovák nyelvre kellett fordítanunk, ám ezt a szolgálatot is örömmel végeztük, hiszen célunk a gyermekek Krisztushoz való vezetése volt.

A vakációs bibliahétre szóló meghívásra a kisgyermekes családok válaszoltak lelkesen, így nagy segítségünkre voltak az anyukák, akik gyermekeiket elkísérve, részt vettek a felügyeletben és az írni-olvasni még nem tudó gyermekeknek segítettek egyes feladatok megoldásában.

A vakációs bibliahét napjait a református templomban kezdtük, ahol hosszabb időt eltöltöttünk, hogy megismerkedjünk a templomban való viselkedés szabályaival, imádkozni tanultunk, és a gyermekek elkészítették a templom leltárát is. A KOEN Alapítvány által elkészített programot alapul véve, Dániel történetével ismerkedtünk meg, amelyben nagy segítségünkre volt az immár hagyományosan több gyülekezetnek is kölcsönadott díszlet

és segédeszközök, melyeket **Blanár Gabriella** kiséricsi lelképásztor és segítői készítettek el, és bocsátottak rendelkezésünkre, valamint egyéb segédeszközöket **Kiss Miklós** örösi lelképásztortól kaptunk kölcsön, ami megerősítette bennünk azt a tudatot, hogy egymás terhét hordozva, az Úr a kisebb gyülekezetekre is gondot visel az egyházmegye peremén.

Az étkeztetést a gyülekezet tagjai felajánlása által sikerült megoldani, valamint a gyülekezet gondnoka, **Tarbai Igor** is naponta ellátogatott az

alkalmainkra, és segítőkészen kezelt, megkönnyítette a szolgálat közben adódott nehézségeket. A bibliahét végén, pénteken, a gyermekeket szüleikkel együtt közös szalonnasütésre hívtuk meg a parókia udvarára, amely során az apukák és gyerekek spontán futballmérkőzésen vettek részt.

A vasárnapi záróistentiszteleten megtelt templomunkat rég nem hallott gyerekzsivaj töl-

tötte be, és a gyülekezet örömmel hallgatta a gyermekek beszámolóját a közösen eltöltött időről, valamint megtekintették a kivetített fényképeket, amelyek a bibliahét sikerességéről tanúskodtak.

Mindezért legyen Istené a dicsőség.

Györky Szilvia

Lelkészkonferencia Sárospatakon

Augusztus első hetében tartotta ez évi nyári konferenciáját a Magyar Református Lelkészegyesület, amelyen Erdély és Felvidék képviselői is részt vettek. Csohány János és Kis Endre József előadásai a Reformáció előzményeivel és magyarországi kiterjedésével foglalkoztak. Az egyesület évek óta húzódó megoldatlan problémái csak elmélyültek azzal, hogy megszűnt bejegyzett jogi személyként létezni. Az újjászervezés vezetésével Szőnyi Tamást bízták meg a jelenlevő tagok. Remélhetőleg sikerül ismét élővé tenni a több mint 100 éves egyesületet.

Reformációi kiállítás megnyitása Kassán

A Magyar Országos Levéltár képviselői tartottak bemutatót a Reformáció korából származó levéltári anyagok feldolgozásáról, valamint digitális elérhetőségéről. Az egybegyűltek előtt szemléltették milyen gazdag anyag van a központi és

kihelyezett levéltárak birtokában, s a Reformáció 500 éves évfordulója lehetőséget biztosított ezen anyagok tematikus

feldolgozására. A kassai gyülekezet helyiségeiben kiállítás keretében volt látható mindaz, ami bemutatja, milyen fontos dokumentumok állnak rendelkezésre a Reformáció hazai történelmének kutatásához.

CsL

Köszönjük, Hajdúnánás!

Több mint száz kilométerre fekszik Nagyváradtól az az alig húszezres anyaországi kisváros, amely elszántan, példamutatóan és magától értetődően tesz azért, hogy a több partiumi településre olyan szellemi táplálékot juttassanak, amely akár távlatokat, lehetőségeket is nyithat egy gyermek életútjának alakulása során.

Hajdúnánás önkormányzatának támogatásával és kezdeményezésével, számos ottani pedagógus önkéntes munkájával hat éve működik több királyhágómelléki közösségekben az úgynevezett szórványprogram. Szórványban és többszoros magyar településeken egyaránt, hiszen a magyar identitás megalapozására a modern, ahogy mondani szoktuk: az atomizálódott világban mindenütt szükség van. A gyülekezetek és a hajdúváros közti kapcsolatok oda-vissza működnek, több csoport meglátogatta már az évek során a Hajdú-Bihar megye északi csücskén lévő települést, a kapcsolatok elmélyítése céljával.

A hajdúváros, sokak érdeklődését kiváltó eseménye a nyárra időzített Hajdúk Világtalálkozója. Tavaly, a tanévvel együtt záruló szórványprogramot ifjúsági tábor követte a településen, így a partiumi, erdélyi és kárpátaljai gyermekek is részt vehettek a két napos rendezvényen, a programkezdő felvonuláson, történelmi játékokon és programokon. Idén, augusztus első hétvégéjén a Bors községi nagyszántóiak, a szentjobbi huszár hagyományörzők családjaikkal, illetve Zatykó Jácint szentjobbi alpolgármester látogattak el a jeles eseményre, ily módon is megköszönni Hajdúnánás önzetlen, nemzetépítő támogatását a partiumi települések magyarsága számára. A hajdúk az idei negyedik világtalálkozójukon is helyt álltak, sokrétű és minden generációt megszólító programjaikkal, a 35-40 fok közötti kánikulai hőség dacára. Idén is dörögtek a fegyverek, szóltak a fülsiketítő ágyúk, felidézve egy három részes történelmi játék csatajeleneteiben, humoros moderálásával a hajdúk helytállását és történelemformáló bátorságát, a közönség öröme. Hogy szem-szájnak ingeréről is írhattunk, arról a főzőverseny alföldi étkei gondoskodtak. A délutáni hőseget átvészelné a város hatalmas kiterjedésű termálfürdője segített, hajdúnak és látogatóknak egyaránt. Tánclóadás, koncertek, kézművesvásár, egyszóval minden eseményt az szolgálta, hogy otthonról is köszönetet mondjunk nánási barátainknak a feledhetetlen együttlétért és a különleges hajdú-hétvégeért.

Fábián Tibor

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetségének XVIII. Konferenciája

2017. július 15-én már kora hajnalban busszal útnak indult a Zempléni Egyházmegye nőegyesületének lelkes csapata, hogy időben megérkezzenek Nagyváradra, ahol 10.00 órai kezdettel került sor a királyhágómelléki nőszövetség konferenciájára. A mintegy 1000 fő részvételével megtartott találkozót Nt. Bogya-Kis Mária igehirdetése nyitotta meg, melyet a köszöntések után Dr. Baráth Béla, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem professzorának előadása követett 'A Tiszántúl reformációja az 1567. évi zsinatig és hatásai' címmel.

A Nagyváradai Kántorok Kórusa éneke utána jelenlevők meghallgatták Béczi Csilla, zilahi vallás tanár előadását arról, hogy mit tehet egy keresztyén tanár, hogy a szülőknek és gyermekeknek segítséget nyújtva, a hit útjára vezérelje őket. Gál Judit debreceni kórházlelkész ezután az idősek építő jelenlétéről beszélt a fiatal családok életében.

Dr. Puskás Csaba szatmárnémeti orvos előadása felhívta a figyelmet arra az egyre terjedő jelenségre, milyen veszélyeket hordoz az ön-diagnosztizálás, valamint a különféle gyógyszerek nem minősülő étrend-kiegészítőkkel való öngyógyítás, kitérve a babonákra és hiedelmekre az orvostudo-

mánnyal kapcsolatban. Az érdekesítő előadást közös ebéd követte a templom és kollégium udvarán, amely után az érdeklődők csoportos beszélgetéseken vettek részt az előadók, ahol kérdéseiket, észrevételeiket fogalmazhatták meg.

Arany János válogatott verseinek felolvasása után felavatták az egyházkerület új nőszövetségi zászlóit. A záró istentiszteleten Györky Szilvia szolgált igehirdetéssel, Ruth története alapján, majd a jelenlevők közös úrvacsorán vettek részt. Herdeán Gyöngyi helyi lelkipásztor ágendai szolgálatát követően.

A konferencia után kis csapatunk kihasználta a busz kötelező várakozási/megállási idejét, és sétát tettünk a belvárosban, majd lassan hazafelé vettük utunkat. A hazaút során köszönetet mondtunk Kondás Aranka nőszövetségi egyházmegyei elnöknek a gondos szervezésért, és a lelkiismeretes munkájáért, amelynek segítségével utunk zökkenőmentesen folytatódott le.

Ismét biznyságot tehetünk így arról, hogy igény és szükség van az ilyen és hasonló közösségépítő alkalmakra, amelyek bennünket is megerősítenek abban, hogy a megkezdett szolgálatot folytatnunk kell, amelyhez egyedül a Mindenható Isten ad erőt.

Györky Szilvia

A keresztyén hitébredést nem lehet elspórolni

Európa jövője szempontjából kulcsfontosságú a keresztyénség gyökeres megújulása, mondja Csohány János, debreceni nyugalmazott teológiai tanár, egyháztörténész, újságíró.

Egy fotón felfedeztem az idei Doktorok Kollégiuma hallgatóságában. Nyolcvan fölött is érdeklő a tudományos élet alakulása?

Nemcsak érdekel, hanem aktívan részt veszek a történelmi kutatásban és publikálásban. Az idén májusban, júniusban, júliusban és augusztus elején négy tudományos konferencián vettem részt és három előadást is tartottam, felkérésre több cikket adtam le. Az a nevezett fotó július 9-én készült a Magyar Református Egyház Doktorainak Kollégiuma ez évi több napos tudományos ülészakájának megnyitóján. Ezen a ren-

dezvényen örömmel vettem részt, hiszen alapító tagja vagyok e tudományos testületnek, Egyháztörténelmi Szekciójának pedig húsz évig voltak az elnöke.

Tavaly jelent meg Tegnap és tegnapelőtt című válogatáskötete, a Kazinczy Társaság gondozásában. Ez a negyvenegyedik önálló kötete. Ugyanakkor publicisztikai írásai is kiadásra várnak.

Tanári működésem megkövetelte, hogy tanítványaimat tankönyvekkel segítsem, ezt nem minden kollégám tette meg, de én nem az ő példájukat követtem. Kutatási eredményeimet igyekeztem és igyekszem ma is közleményekben megosztani a tudományos élet művelőivel és az érdeklődőkkel. Igyekszem közérthetően beszélni és írni a szaktudományos dolgokról is, persze

sok közérdeklődésre számot tartó témáról írok még széles olvasótábornak, mivel saját érdeklődésem is széleskörű, ami megóv attól, hogy szakbarbár legyek. Ezt ismerik olyan pozícióban lévők is, akik különféle témákról kérnek előadást, esszét, tanulmányt, cikket tőlem. A felgyűlt írások közül válogatva szoktam köteteket megjelentetni. Ilyen a *Tegnap és tegnapelőtt*, amit tavaly adott ki a Kazinczy Ferenc Társaság. Aktualitását tükrözi, hogy az alcíme *Írások a reformáció fél évezredes jubileuma elé*, amihez alkalmazkodik a tartalom egy része is, hiszen első helyen a reformációval, főleg annak magyarországi hatásával foglalkozik, de jó néhány más érdekes témáról található még anyag benne.

No és a publicisztikák?

Valóban írtam évekig publicisztikai írásokat. 1996-98-ban a fővárosban megjelent *Ez a Hét* című polgári irányzatú hetilapnak írtam főleg ütős glosszákat, aztán 2003-2006 között a Debrecenben megjelent ellenzéki *Körkép* heti, majd havi lap munkatársaként egyebek között politikai jellegű cikkeket is publikáltam. Mindkét újság hazafias beállítottságú volt, ami bírálta a szocialista-liberális kormányokat. Kitelne egy kötet a politikai irányultságú írásaimból, de az idő közben elszaladt és ma már számos olvasónak csupán magyarázatokkal lehetne megértenie akkori gyorsreagálású, hosszabb-rövidebb írásaimat, ami pedig unalmassá tenné a kötetet az átlagos olvasónak. Ezért egyelőre jegelem ezt a kérdést, de nagyon szeretném közreadni, talán akkor, ha idősebb lesznek.

Ha már az idónél tartunk, 62 évesen újságírást is tanult, majd számos helyen publikált is. Egykori tanítványaként jól eső érzéssel nyugtázom, hogy az anyaország mellett hol a Felvidéken, hol a Partiumban, hol Erdélyben bukkan fel írása egy-egy kiadványban.

Miután 62 évesen pályamódosításra kényszerültem, engedtem régi vágyamnak és az MDF nyíregyházi Krúdy Gyula Újságíró Akadémiájára iratkoztam, és egy évi szorgalmas tanulás után kitüntetéssel diplomáztam. Ez időben és még jó pár évig egyháztörténetet és egyházjogot tanítottam egy miskolci teológiai és missziói főiskolán, mellette pedig, ha lúd, hát legyen kövér, belevettem magam az újságírásba. A legkülönbözőbb témákról írtam sok újságban. A *Confessio*, *Theologiai Szemle*, *Református Egyház*, *Reformátusok Lapja*,

Református Tiszántúl, *Harangszó*, *Hajdú-Bihari Napló* azelőtt is közölte írássaimat, ehhez jött a *Lelkészegetyület*, a *Keskeny Út*, az *Egyháztörténeti Szemle*, a *Magyar Jövő*, az *Üzenet*, a *bukareshti A Nap*, vagy az *Udvarhely Szék* és alkalmilag még más erdélyi lap. Rovatvezetője voltam 1997-1999 között az *Ősziké* című lapnak, alapító főszerkesztője a *Nyugdíjas Híradónak* 2000-2002 között, majd munkatársa 2003-2006-ban a *Körképnek*, a *Tiszahátnak*, 2007-2014-ben külső munkatársa a *Harangszónak*, de írok a felvidéken megjelenő *Református Újságnak*, a *Hajdúnánási Újságnak*, különböző református egyházközségi újságoknak, főleg a debreceni *Harang-Nyelvnek*. Örülök, ha kalendáriumok kérnek tőlem cikket. Hálás vagyok a sokoldalú munkalehetőségért, részben ez éltet és tart szellemileg frissen.

Egy sokat látott, tanult embert megillet a kérdés: milyennek látja a jelen Magyarországot, illetve összességében a Kárpát-medencei magyar élettért. Jó irányba tartunk?

Kedvem szerintinek. 2010 óta sokat léptünk előre. Lehetne részletezni, hogy a munkanélküliség országosan csak valamivel van 4 százalék fölött, egyes szakmákban részleges munkaerőhiány van, hogy a gyerekek 90 százaléka ingyen étkezést kap, az iskolások nagy részének tankönyve szintén ingyenes, a forint erős, a devizahitel törlesztése nagyrészt megoldott, az IMF-kölcsönt visszafizettük, nemzetközi tartozásunk csökkent, a szocialista kormányzat által elvett tizenharmadik havi nyugdíj és fizetés helyett ötödik éve kapjuk a rezsicsökkentést, működik az otthonteremtési program, a törvénytelenül beáramló migránsok invázióját feltartóztatta a kormány, a gazdaság látványosan fejlődik. Ami a Kárpát-medence magyarságát illeti, ott szintén nagy az előrehaladás. A magyar állampolgárságot megadta az Országgyűlés a határon túli magyaroknak. Az ottani iskolázás, kulturális intézmények, gazdasági vállalkozások támogatása példászerű. A *Magyarok Kenyere* mozgalomban, a *Nemzeti Vágtában* határon túli testvéreink is lelkesen részt vesznek. Fontos, hogy azokkal az államokkal, ahol nagy tömegben élnek magyar testvéreink, igyekszik a magyar kormány jószomszédi viszonyt építeni, ápolni. Jó irányba tartunk, de a kormány fáradozásait abban is támogatni kell, hogy népessé-

günk létszáma szaporodjék, szülessenek magyar gyerekek. Ez a kérés az ifjú nemzedéknek szól.

Kíváncsi vagyok, hogy a jelen foglalkoztatja-e jobban, vagy esetleg elmélyed egy-egy, akár több évtizeddel ezelőtti élethelyzetben is?

Egyértelműen a jelen, sőt a jövő foglalkoztat jobban. A régi élethelyzetekben, vagyis történelmi problémákban elmélyedés két okból érdekel, hogy jobban megértsem azt, másfelől, hogy használható következtetést, tanulságot vonjak le a jelenre és a jövőre nézve. Nem menekülni terület számomra a múlt. Különböző is a múltat nem lehet megismételni, úgy sem, hogy mai kedvünk szerint alakítsuk, legfeljebb másként magyarázni. Ez utóbbi azonban történelemhamisítás, amivel becsapjuk magunkat és másokat, hogy ez hova vezet azt az 1945-1990 közti időkből látjuk, sőt azóta is kísért arról az oldalról. Lehet és kell viszont tárgyilagos megismerés alapján használható tanulságokat levonni a múltból.

A reformáció jubileumi évére hogyan tekint? Szellemi, lelki megújulási lehetőség, emlékezési stáció? Milyen lehetőségeket hordoz magában egy ilyen félevezredes jubileum?

Az előző kérdésre adott válasz ide is illik. Az egyháznak szüntelenül reformációra, azaz megújulásra van szüksége, a Szentírás tanítása és az azzal megégyező egyházi hagyomány, a tradíció felhasználásával megtalálni a jelen kihívásaira adandó igaz keresztyén választ. A reformáció szó visszaalakítást jelent szó szerinti fordításban. A reformátorok 500 évvel ez előtt hangoztatták, hogy az egyházat visszaalakítják eredeti bibliai formájára. Valójában megtalálták a saját koruk számára megfelelő keresztyéniséget. Azóta eltelt 500 év, nekünk is azt kell tennünk, hogy a saját korunk számára szóló keresztyén üzenetet megtaláljuk, ez viszont lelki megújulás, egyházi kifejezéssel hitébredéssel jár együtt. Szép és helyes a számos történelmi, tudományos és interaktív ünneplés, de a földrészekre kiterjedő keresztyén hitébredést nem lehet elspórolni. Európa keresztyéniségének, úgy értem, hogy a fehér ember keresztyéniségének, gyökeres megelevenedése nélkül az iszlám igen rövid idő alatt eltörli azt.

Elégedett embernek tartja magát?

Hála legyen Istennek, igen.

Fábián Tibor

Luther nyomában III

Utazásunk harmadik napján a Anhalt-i Lelkészegyesület vendégszeretét tapasztalhatta meg a közösség. Délelőtt Dessau-ban a lelkészegyesület közgyűlésén vehettünk részt, ahol Joachim Liebig, a Szász-Anhalti Evangélikus Egyház elnöke köszöntötte csoportunkat, s előadásában teljes nyíltsággal szólt egyházuk helyzetéről, szolgálatuk

Thomas Pfningsdorf, Csoma László lelkészegyesületi elnökök és Joachim Liebig egyházelnök

örömeiről és gondjairól. Itt két dolgot kell kiemelni. Első az egyháztagság rohamos csökkenése, ami nem csak a közömbösségnek tudható be, de nagy részben a keleti országrészekből történt elvándorlásnak is. A nyugati tartományok jobb munkalehetőségeket és fizetéseket kínálnak a fiataloknak, akik nem kis számban élnek is a lehetőséggel. A második az egyházban kiépített intézményrendszer, amelyben az alkalmazottak jelentős hányada semmilyen kapcsolatban nincs az egyházzal, s az egyházi intézményre csak, mint munkaadóra tekint. Óva intett az ilyen „elintézményesedéstől!” A városnézés után

Wartburg vára

közös ebéden vettünk részt, majd a délutáni program szerint Lipcsébe látogattunk. A belvárosi séta során először a Miklós templomot néztük meg. E templom volt 1989-ben a kommunista rendszer elni tüntetések központja. Innen hangulatos sétáló-utcákon jutottunk el a Szent Tamás templomhoz, hogy Bach emléke előtt tisztelgünk. A templomban orgona-muzsika fogadta a látogatókat és nem maradhatott el

Luther szülőháza előtt Eislebenben

a közös fotó sem Johann Sebastian Bach szobra előtt. Egy tartalmas nap ismét véget ért, és a szállodánkban, vacsora mellett hosszan megbeszéltük él-

J.S. Bach szobra előtt

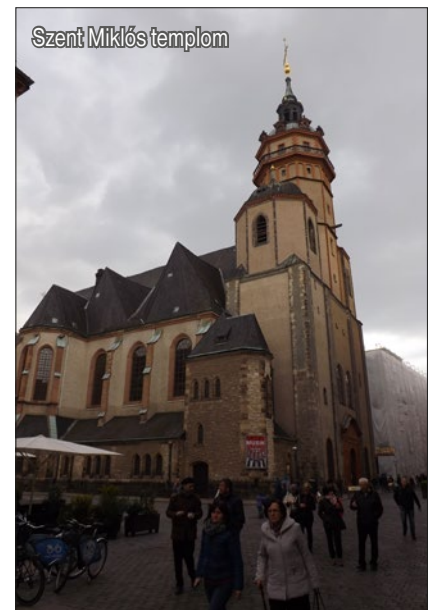
ményeinket. Utunk negyedik napján Wartburg és Eisleben „várt” ránk, ami több mint 500 kilométert jelentett. Német lelkésztestvérünk megjegyezte, hogy ez nehezen teljesíthető. Az Úr kegyelmével azonban gond nélkül sikerült meglátogatnunk először az Eislebach mellett található Wartburg várát, ahova Bölcs Frigyes választófejedelem elrejtette a halálra keresett Luthert. A György lovag álnév alatt itt lakó reformátor számára az itt töltött idő nem a tétlenség ideje volt, hanem az Istentől kapott áldott lehetőség, hogy német nyelvre fordítsa a Szentírást. Ezzel mindenki számára érthetővé tette Isten kijelentését, s egyben lerakta a német irodalmi nyelv alapjait. Igaz, nem kerülték el a kísértések sem. Ennek bizonyítéka a valamikori szobája falán látható tintafolt, Luther ugyanis a tintatartót, a látni vélt Gonosz felé dobta. A középkori vár teljes pompájában fogadja látogatóit, akik közül sokan

nem tudják, hogy e várnak már évszázadokkal korábban is volt egy nevezetes lakója, a Sárospatakon született Árpád-házi Erzsébet, akit 4 éves korában került Thüringiába az itteni gróf jegyeseként. El kell mondanunk, hogy Erzsébet valóban kegyes életet élt, s férje családjának tiltása ellenére is igyekezett segíteni a rászorulókon.

Luther szülővárosa és egyben elhalálózásának városa, Eisleben volt aznap második úticélunk. A szülőháza, a reformátor keresztelésének temploma, valamint a polgárház, ahol elhalálozott, kiállítással fogadja a látogatókat, akik alapos képet kaphatnak a reformáció korának életéről, Luther családjának életkörülményeiről. A megtett több, mint 3000 kilométerért, a renege-

teg látnivalóért, ismereteink gazdagításáért, és leginkább hitünk erősítéséért legyen Istené a dicsőség.

Csoma L.

Szent Miklós templom

Biztos pont a bizonytalanságban

2017. június 20. és 22-e között rendezte az Eurodiaconia az éves nagygyűlést a norvég fővárosban. A diakóniai és szociális szolgáltatókat tömörítő ernyőszervezetnek 2016 óta a Diakóniai Központ is tagja, így már másodszer vett részt az év e jeles eseményén, amikor a tagszervezetek képviselői találkozhatnak egymással. Az idei nagygyűlés helyszínét a oslo-i székhelyű Diakonhjemmet (jelentése: a diakónia háza) és az oslo-i városi misszió biztosította. A rendezvényen Haris Szilárd diakóniai lelkész és Deminger Orsolya diakónus vettek részt. A gyűlés fő témája a szociális bizonytalanság volt. A tanácskozáson szóba került a migránskérdés és a helyi gyülekezetek megerősítése. A szervezők egy előadással emlékeztek a reformáció 500. évfordulójára is, melyben az előadó, Kjell Nordstokke professzor úr, a téma szakértőjeként a reformátorok és a szeretetszolgálat viszonyába vezette be a résztvevőket. A szavazásra jogosult tagok egy közös zárónyilatkozatot is elfogadtak a szociális bizonytalanság megszüntetéséről, amit az

Eurodiaconia képvisel majd az Európai Parlament különböző szakfórumain. A program részét képezte a házigazda norvég diakóniai szolgálat bemutatkozása, valamint tanulmányi kirándulás egy börtönbe, ahol az oslo-i városi misszió lelkigondozói és drogterápiás segített folytat.

A szervezők a programban lehetőséget biztosítottak a tagok számára saját programjaik bemutatására és eszmecsereére. A Diakóniai Központ a házi gondozói szolgálat sikereit és kihívásait ismertette az érdeklődőkkel, mely többekben pozitív visszajelzést váltott ki.

Az a megtiszteltetés érte Egyházunk Diakóniai Központját, hogy a szervezők kérésére a konferencia záró áhítatát Haris Szilárd tarthatta, aki Pál apostolnak a Timóteushoz írt második leveléből vett igével biztatta a jelenlevőket a szolgálatuk folytatására: „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő a szeretet és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7)

Haris Szilárd

ReforMaraton 500 Elhozzuk a 95 tételt

A reformáció 500. évfordulója alkalmából 2017. október 1-21. között újra elhozzuk a Kárpát-medencébe - az 500 évvel ezelőtt - a Wittenbergi vártemplom kapujára kiszögezett 95 tételt és október 31-ig 500 protestáns templom falára, kapujára kiszögezzük, vagy felragasztjuk azt. Wittenberg és Bereck (a legkeletebbi magyar területen lévő Protestáns Egyházközség itt van) között azokat a településeket érintjük, ahol előzetes egyeztetés alapján szívesen fogadnak és vállalják, hogy a 95 tételt tartalmazó hirdetményt legalább október 31-ig látható helyre kifüggesztik.

A templomokhoz gyalogosan, szaladva érkezünk meg. Minden állomás-hely előtt a helybeliek csatlakozhatnak, és együtt szaladhatnak a 95 tételt magával hozó csapattal. Azoknak, akik csatlakozni kívánnak, vállalniuk kell, hogy legalább 500 lépést megtesznek a rendezvény keretein belül. Az esemény az X, Y és különösen kiemelten a Z generációnak (ők a REFO 550-kor is emlékezni fognak rá) szól.

A rendezvény által, egy olyan eseményt szeretnénk megvalósítani, ami fiatalos, a klasszikus megemlékező eseményektől eltér, ugyanakkor lehetőséget kínál - minden érdeklődő számára-ahhoz, hogy bárhol éljen a Kárpát-medencében, csatlakozhasson, része lehessen a történéseknek.

Az akkori „kalapácsütések” egy mozgalmat generáltak. Bizunk abban, hogy ezzel a rendezvénnyel nekünk is sikerül egy olyan mozgalmat elindítanunk, amihez sokan csatlakoz-

hatnak.

Október elején Wittenbergből indul a rendezvény és - természetesen - 500 órán (21 nap) át tart. Az előszervezés időszakában folyamatosan egyeztetünk a helyszínekkel és a bejelentkezéshez igazítjuk az útvonalat. Amikor az 500 órás időkeret betelt, akkor már nem módosítunk az útvonalon. A

már kialakult útvonalon viszont, minden csatlakozót, küldöttséget szívesen várunk. Várhatóan a következő területeket érinti az esemény, a következő sorrendben: Órvidék, Nyugat Magyarország, Muravidék, Drávaköz, Délvidék, Közép Magyarország, Felvidék, Kárpát-alja, Kelet Magyarország, Partium, Erdély, Székelyföld.

A rendezvény egyedisége abban rejlik, hogy az összes magyar nyelvterületet érinteni fogjuk, és bárki csatlakozhat hozzá. Célunk az, hogy az 500 éve az evangélium szerint reformált Egyház az elkövetkezendő 500 évben is az evangélium útján maradjon.

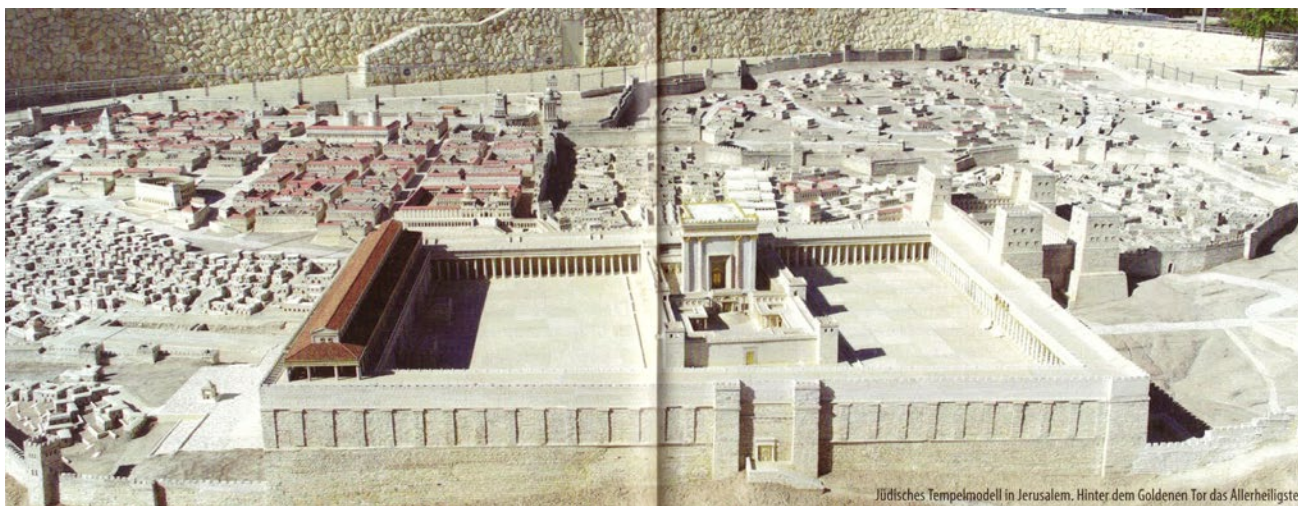
Az eseményre gyülekezetek, közösségek jelentkezését várjuk. Jelentkezni itt lehet: <https://docs.google.com/forms/d/16m7vioeDE0KIZQPqAFYAMaTEItZJP69FsM7GWKSk/edit?c=0&w=1>

(További részleteket a ReforMaraton 500 facebook oldalán találhatnak az érdeklődők.)

Bardócz Csaba lelképásztor, a ReforMaraton 500 szervezője

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Dávid adásvételi szerződése a Bibliában
Dávid király megvásárolta a Mória hegyét 50 ezüst sékelért

Jeruzsálem nevét legtöbbször a „Béke városa” –ként fordítják, azonban más jelentése is lehetséges. Jeruschalajim megnevezés nem olvasható Mózes öt könyvében, hanem az 1. Mózes 14,18 Salemről tudósít: „Melkisédek, Sáleem királya kenyeret és bort vitt eléje. Ő a felséges Isten papja volt.”

Először Józsué könyvében (18,27) olvasható a Jeruschalajim megnevezés: „Jebusz azaz Jeruzsálem.” Ez az a bibliai hely, amely leírja, hogy Jeruzsálem királya négy másik, az ország déli területén lévő királlyal szövethetnek Izrael fiai ellen. A következő rész a Bírak könyve 1,21-ben található: „De a jebusziakat, Jeruzsálem lakóit, nem űzték el Benjámin fiai, ezért laknak a jebusziak Benjámin fiaival együtt Jeruzsálemben még ma is.” Izraeli történészek és nyelvészek úgy ítélik meg, hogy az Uruschalim, Jeruschalem és Jeruschalajim neveknek nem ugyanaz a jelentése. Az egyik progresszív magyarázat szerint a Sáleem a héber Schalom (béke) szóval azonos jelentésű, azaz a „Béke városa”. Történelmileg azonban az is bizonyított, hogy a Schalem, vagy Salem szó a jebusziak istenségének neve. Dávid előtt a város a „Salem városa” volt. Miután Kr.e. 1004-ben Dávid elfoglalta a várost, a jebusziak városa Izrael népének politika és vallási központjává lett. Ezért vitette Dávid a szövetség ládáját a városba. Salamon király aztán megépítette az Úr házát Jeruzsálemben, a Mória hegyén, ahol apja Dávid szerette volna, amikor megvette a jebuszi Arauná szérűjét 50 ezüst sékelért. Dávid aztán oltárt épített az Úrnak és égő-, valamint hálaáldozatot mutatott be azon. Nyolcszáz évvel korábban Isten itt próbára

tette Ábrahámot, amikor Izsáknak égőáldozatként történő feláldozását kérte tőle a Mória hegyen. Hogy ez a templomhegyen történt az a 2. Krónika 3,1-ből lesz egyértelművé. Krisztus előtt 930 körül, Salamon halála után Izrael két királyságra szakadt szét, Júdára és Izraelre. Jeruzsálem továbbra is politikai és lelki központ maradt Júdában, a déli királyságban. Az északi királyság, Izrael ezért egy alternatív szent hely kialakítását szorgalmazta. A két ország közötti viszony változó volt, de mindkettő igyekezett beépülni a térség politikai viszonyaiba. A nagyobb nemzetek befolyása egyértelmű volt mindkét országban nyelvi, kulturális, építészeti és kereskedelmi téren. A vegyes házasságokon keresztül megjelentek az idegen istenségek is. Ebben az időben a Jeruzsálemben működő próféták a király tanácsosai is voltak. Figyelmeztették a népet a hit tisztaságára leselkedő veszélyekre. Majd Kr.e. 720-ban Izrael királyságát legyőzte az Asszír királyság és 19 év múlva Szanhérib asszír király serege ostromgyűrűbe zárja Jeruzsálemet, s az ott lévő Ezékiás királyt. Ézsaiás próféta pontosan leírja a város megmenekülését. (Ézsaiás 37) Ebből az időből származik a város első héber nyelvű felirata Jeruschalajim formában. Lakis város közelében találták, s a következő olvasható rajta: „Isten az egész föld ura, ... Jeruzsálem Istene.” A Biblián kívül az ó-egyiptomi agyagtáblákon (Kr.e. 2000-1750 között) a nubiai fejedelem Ruschalimum-ként említi. Mintegy 300 évvel később az egyiptomi Amara levelek Uruschalim néven említik. A babilóniaiak Kr.e. 589-ben foglalják el a várost és Cidkijátt teszik királlyá, aki azonban Egyiptommal köt szövetséget. A

felvonuló babilóniai hadsereg elfoglalja Jeruzsálemet és lerombolja a templomot Kr.e. 586-ban. A lakosság többségét Babilonba deportálják, s ezzel véget ér az első templom története Jeruzsálemben. Hetven évvel később kezdődik meg a templom újjáépítése, miután a zsidók visszatérhettek a fogságból. „Sokan az idősebb papok, lévíták és családfők közül, akik még látták az első templomot, hangoosan sírtak, amikor a szemük láttára rakták le ennek a templomnak az alapját.” (Ezsdrás 3,12)

Jeruzsálemi helytartóként tér haza Kr.e. 445-ben Nehémiás (Isten vigasztal). Megkezdte a város falainak helyreállítását és bibliai alapokon álló reformokat vezet be. A következő 400 évben idegen uralkodók, perzsák, görögök és rómaiak uralkodtak a városban. Nagy Sándor Kr.e. 332-ben foglalja el az országot, majd Ptolemaiosz és a Szeleukidák következtek. A Hasmonaeusok Kr.e. 140-től 80 évig uralkodhattak háttérben a rómaiakkal, így Herodes király is Kr.e. 37-től 4-ig. A Kr.u. 66-ban kezdődött zsidó felkelés és háború eredménye a második templom lerombolása lett 70-ben. Hadrianus római császár 135-ben Jeruzsálemet nevét „Aelia Capitolina”-ra változtatja, Júdea és Samária a „Palesztina” nevet kapja. Az első templom lerombolása után csak 70 év telt el a második templom építésének kezdetéig. A harmadik templom építésére 1947-től várnak. Jeruzsálem 3000 éves történelme folyamán összesen 600 évig volt zsidó uralom alatt, de zsidók mindig laktak itt. Napjainkban azonban az UNESCO álságos döntése szerint nincs kapcsolat a zsidóság és a templomtér között.

*Aviel Schneider, Israel Heute
ford. Csoma László*

A Kárpát-medence Reformátussága

Átadták a felújított Ráday-Kriptát Losoncon

Átadták Ráday Pálnak a losonci városi temetőben található megújult kriptáját július 8-án. II. Rákóczi Ferenc titkárának végső nyughelyét a magyar kormány, a Dunamelléki Református Egyházkerület és Losonc város önkormányzata támogatásával újították fel.

Ráday Pál 1677-ben született Losoncon. Az egykori református, ma városi temetőben lévő kriptában 1733. június 20-án helyezték végső nyugalomra. Kriptáját először 1898-ban, majd 1926-ban, legutóbb 1977-ben újították fel. A mostani felújítás a külhoni, magyar vonatkozású, veszélyeztetett műemlékek megmentését szolgáló Rómer Flóris-terv, a losonci református egyház és az önkormányzat, valamint a Dunamelléki Református Egyházkerület és püspöke, Bogárdi Szabó István összefogásával valósult meg. A Losonc város tulajdonában lévő kriptá felújítása mintegy 7,5 millió forintba került.

A reformáció emlékévének felvidéki fő eseményét a reformáció 500. és Ráday Pál születésének 340. évfordulóján szervezték. Az ünnepségen

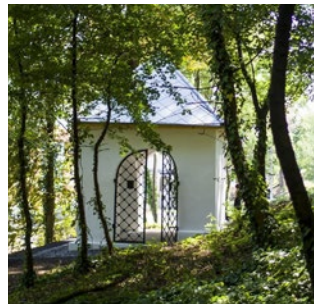
Bogárdi Szabó István dunamelléki püspök, Fazelas László felvidéki püspök, Alexandra Pivková polgármester és Jgyártó István államtitkár

Böszörményi István helytörténész idézte fel Ráday Pál életútját. Emlékeztetett, hogy Ráday péceli kastélyában halt meg 1733-ban, de kívánságának megfelelően Losoncon temették el. Ráday Pál neve csak a 19. század végén került újra a köztudatba, a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség (Csema-dok) pedig többször is rendezett emlékünnepséget a tiszteletére az utóbbi években. A Kármán József losonci református alapiskola nagyertermében szombaton megnyitották a Ráday Pál életútjáról szóló kiállítást is.

Jgyártó István, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára az ünnepélyes átadáson a történelmi Nógrád vármegye egyik legkiemelkedőbb személyiségeként méltatta Ráday Pált, aki világi és egyházi tisztségének ellátását küldetésének tekintette. Ráday Pál személyében olyan embert tisztelhetünk, aki a nagy fejedelem titkáraként szolgált, a református egyház első főgondnoka volt, vallásos énekeket és verseket szerzett, és egy máig gyarapodó könyvtár alapjait teremtette meg, mindezek mellett még kiváló diplomata is volt, aki hosszú éveken keresztül segítette Rákóczit külpolitikai céljai elérésében – mondta Jgyártó István.

Alexandra Pivková, Losonc polgármestere korának modern, kivételes embereként beszélt Ráday Pálról, a neves kuruc tisztról, költőről, könyvtáralapítóról, imádság- és énekszerzőről. Személye összeköti a két országot, és Losonc is büszkén vallja magáénak Ráday Pált – mondta.

MTI, fotó: Komka Péter/www.reformatus.hu

Könyvajánló

M. Craig Barnes ÉLETRE SZÓLÓ

A Heidelbergi Káté újrafelfedezése

„A világra úgy tekintünk, mintha egy étteremben adnánk le Á la carte rendelést: Kérek egy jól fizető és csodálatosan kielégítő munkát, egy jó megjelenésű, szerető házastársat, két gyermeket, legyen sok jó barátom és egy pompás otthonom – nem, nem ez, hanem a másik ott a túloldalon.”

A választás szabadsága azt az illúziót kelti, hogy egészen a mi kezünkben van az életünk, a boldogulásunk, a boldogságunk. Mégis, honnan tudjuk, hogy valóban jól választottunk? Mit kezdünk azzal a szorongással, amit a választás szabadsága idéz elő bennünk? Erre az egészen mai kérdésre keresi a választ a kötet szerzője, és irányítja olvasói figyelmét egy több száz éves református hitvallásra, a Heidelbergi Kátéra.

A kötet ára 1300 Ft / 4,40 Euró

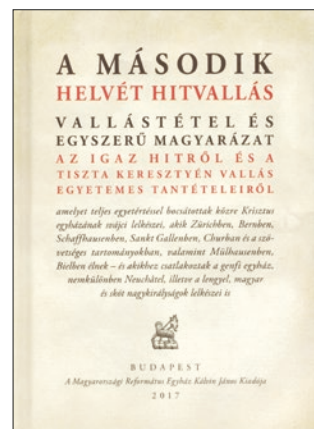
A MÁSODIK HELVÉT HITVALLÁS

Vallástétel és egyszerű magyarázat az igaz hitről és a tiszta keresztyén vallás egyetemes tantételeiről, amelyet teljes egyetértéssel bocsátottak ki: Krisztus egyházának négyi lelkészei, akik Zürichben, Bernben, Schaffhausenben, Sankt Gallenben, Churban és a szövetséges tartományokban, valamint Mülhausenben, Bielben élnek – és akikhez csatlakoztak a genfi egyház, nemkülönben Neuschatel, illetve a lengyel, magyar és a skót nagykirályságok lelkészei is.

Ezzel a címmel jelent meg a Kálvin Kiadó gondozásában a hitvallás, magyarországi elfogadásának 450. évfordulóján.

A kötet ára 990 Ft / 3,30 Euró

Szerk.

A talentumokról

„Aki pedig az egyet kapta vala, elmentvén, elásá azt a földbe, és elrejté az ő urának pénzét.” (Máté ev. 25:14-29)

A talentumokról szóló példázatban Jézus három szolganak az esetét mutatja be, akik különböző összegeket kaptak uruktól, amikor az úr hosszabb időre eltávozott. A történet a talentumok felhasználásának útját követi, s kiderül, a nagyobb összeggel rendelkező két (5 és 2 talentumot kaptak) szolga kamatoztatja a pénzt, s a kétszeresét adják vissza hazatérő uruknak, aki-től ezért dicsőretet kapnak. A harmadik szolga azonban nem tesz semmit azzal az egy talentummal, amit kapott. Nem azért nem tesz semmit vele, mert olyan elhanyagolható összeg lett volna az az egy talentum.

A talentum eredetileg mértékegység volt, s bár időnként s helyenként változó volt a súlya, átlagban véve, kb. 35 kilogrammos súlymérték-ről beszélünk.

A Mózes 2. könyvének 38. fejezetében említésre kerül, hogy a szent sátor elkészítéséhez 29 aranytalentumot és 100 ezüsttalentumot használtak fel.

Amikor Dávid király az ammóniak felett győzelmet arat, a legyőzött király koronáját fejére teszi, amely egy talentumnyi aranyból és drágakövekből készült (2Sámuel 12:30). Az arany talentum kb. 49 kilós arany tömb volt, amely 60 minát ért, egy mina pedig 60 sékelt ért. Ezüstről egy talentum 6000 ezüstpénzt jelentett.

Ezt ma hogyan értelmezzük? Egy katona zsoldja (jó keresőnek számítottak a katonák) napi egy ezüst volt, tehát egy talentumnyi ezüstről majd 20 évig kellett szolgálnia minden nap. Julius Caesar idejében egy katona 26 éves bérét jelentette az egy talentum. Egyes vélemények szerint, ha figyelembe vesszük az arany árfolya-

mat, egy talentum arany kb. 35 kiló aranyat jelent, s ha egy gramm arany 35 euróba kerül, akkor több, mint 1 millió eurónyi összegről beszélünk.

Miért szenteltem ennyi figyelmet a talentum magyarázatának? Elsősorban azért, mert amikor Jézus a talentumokról szóló példázatot mondja el, az akkori hallgatóság nagyon jól értette, hogy az a szolga, aki öt talentumot kapott gazdálkodásra, valóban egy óriási vagyont kezelt. Azonban az a szolga, aki „csak” egy talentumot kapott, annak is hatalmas összeg jutott, és nagyon okosan felhasználhatta volna azt. Ezért nem az volt a baj, hogy a harmadik szolga

tud a legjobban bizonyítani, érvényesülni, kamatoztatni a tudását. Sajnos azonban, gyakran nem arra figyelünk, hogy személyesen én mennyi talentumot kaptam – ami a példázat fényében azt jelenti, hogy még ha úgy tűnik, kevés az, ami nekem jutott, mégis hatalmas áldás lehet az életemben, ha jól forgatom, amit kaptam -, hanem annak számlálgatására pazaroljuk erőnket, időnket, hogy a másikat mennyivel jutott több, a másik ember sokkal könnyebben boldogul, mert neki több adatott.

Így el lehet csüggedni könnyen, éppen úgy, mint a példázatbeli szolgálóval történt. Isten azonban arra tanít bennünket, hogy elsősorban azzal

keveset kapott volna, hanem az, hogy tudta, a másik kettőnek több jutott. Az irigysége vezette arra azt a szolgálót, hogy a talentumot elásssa, kárt okozva ezzel urának, mivel a példázat mindvégig szem előtt tartja, hogy bármennyi talentumról legyen szó, az a három szolga urának tulajdona. Ők azért kapták, hogy gazdálkodjanak a talentumokkal, amelyek soha nem váltak az ő saját tulajdonukká.

Ez azt jelenti, hogy mindent, amit elértek, uruk talentumaiból érték el, valósították meg, és a példázat végén vissza kellett adniuk, még azt is, ami hasznot hoztak, mert nem a sajátjukból gazdálkodtak.

Amikor talentumokról beszélünk, és Jézus is ezért mondott példázatot róluk, azzal Isten nekünk adott áldásairól is beszélünk, azokról a talentumokról, melyeket személyesen nekem, nektek adott az Úr, hogy gazdálkodjunk vele.

Sokfajta talentummal, vagy, ahogy ma erről beszélni szoktunk, tehetséggel áldott meg minket Isten. Mindegyikünk más és más területen

gazdálkodjunk, amit ránk bízott az Úr, ne azzal, ami a miénk lehetett volna, ha... De nem lett a miénk, mert Isten úgy látta jónak.

Ha csak azzal törődünk, milyen igazságtalan a világ, mert nekünk nem úgy jutott valamiből, mint másnak, nagyon könnyen elcsügged, igénytelené válik az ember. Minek csináljam, minek fogjak bele valamilyen munkába, úgy-sincs sok értelme. És minek fejlesszem a tehetségemet, tudásomat, ha úgysem lesz belőlem híres ember.

Az elmúlt hónapokban többször is hallottam olyan kijelentéseket, hogy minek járjon a gyerek zongorára, néptáncra, művészeti iskolába, minek járjon tehetségfejlesztő különórákra, szakörökbe, énekkarba stb., ha úgysem tud majd belőle pénzt csinálni. Nyilván, nem mindenkiből lesz Mozart vagy Picasso. A talentumokat, tehetséget azonban azért kaptuk, hogy gazdálkodjunk vele, kamatoztassuk, fejlesszük.

Miért van erre szükség? Biztosan hallottatok már arról, hogy nem mindegy, mit eszik az

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztényen Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Csona László,

felelős szerkesztő - Györky Szilvia

Szerkesztők: Csona Annamária, Kraus Viktor
kárpátmedencei tudósítók: Fábíán Tibor,
Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregnő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk

ember, és a megfelelő étrenddel sok betegséget el lehet kerülni. Hasonlóan van ez a lelkünkkel, szívünkkel. Nem mindegy, mivel tápláljuk. A Példabeszédek könyvében felteszi a kérdést a szentíró: Az ember lelke elviseli a szenvedést, de ha a lélek összetörik, azt el lehet-e hordozni? (Példabeszédek 18:14)

Egy délután a számítógép előtt soha nem tölt el annyi idővel, mint amikor a barátokkal együtt rúgjátok a labdát a pályán. A tanítás után megteheted, hogy pihenés címén a telefonod képernyőjére meredsz órákon át, de mennyivel tartalmasabbá válik a délután, amikor a lelkedet nemesíted, és nem szégyelled, hogy szeretsz zenét tanulni, szeretsz rajzolni,

táncolni, énekelni, focizni, sportolni, vagy csak egyszerűen szeretsz valamit kezdeni a tehetségeddel. Hétvégén is megteheted, hogy nem csinálsz semmit. Milyen öröm tölti el a lelkedet akkor, ha szüleidet megleped azzal, hogy segítesz a házimunkákban vagy főzésben. Ha vasárnapod szerves részévé válik, hogy Istenre figyelsz, s a templomba elhozod a magad kérését, imádságát, béke tölti el a lelkedet, mert Isten meghallgat, és megerősít. Ami most zavar, fájdalmat okoz, amit igazságtalanságként élsz meg, arra elhozza neked a megoldást, és segít kiszabadulni a válladra nehezedő terhek alól.

És akkor megérted, hogy Isten közössé-

get épít a társaid, barátaid körében. Sorsközösségre, hitközösségre vezet, és talentumaid segítségével gyarapíthatod az Ő országát, miközben a te szíved és lelked megtelik fényvel, örömmel, szeretettel és békességgel. Isten reményt ad neked, mert miközben a Tőle kapott tehetséggel gazdálkods, meglátnod, megérted, hogy mi mindenre vagy képes. Isten jobb emberré tesz téged azáltal, hogy talentumot adott neked. És amikor Jézus fénye ragyog a szívedben, akkor te magad is ragyogni kezdesz, és ebbe a bajokkal, bűnökkel elsötétült világba fényt hoz a te hited által Isten.

Szeretettel: Györky Szilvia

Reformáció 500 játék

Kedves Testvérek!

Az egyházzenei játék júliusi fordulójának helyes megfejtései:

1. Bornemisza Péter, 2. 378. dicséret, 3. a) Chapel Royal - Királyi Kápolna, 4. Kevi Skarica Máté, 5. Sztárai Mihály, 6. c. kottás imakönyvet, 7. Pécseli Király Imre.

Az egyházzenei játék 6. fordulójában a Kémenczy Antal által kisorsolt 3 nyertes: **Halgas Ildikó** (Kulcsod), **Családi Irén** (Nagygyezyer) és **Csáji István** (Nagyida).

A szeptemberi, 9. forduló kérdései:

1. A reformátusok himnuszának tartott 90. zsoltár dallamát Bourgeois eredetileg nem ehhez a zsoltárhoz készítette. Ma az a zsoltár kotta nélkül szerepel az énekeskönyvben. Csak utalás van, hogy a 90. zsoltár dallamára énekeljük. Melyik ez a zsoltár?

2. Ki az a híres zeneszerző, lipcsei orgonista, kántor, akinek énekel-feldolgozásai által is Luther énekei közismertek lettek?

3. A most keresett ének egy nagy, pusztító árvíz révén kezdett elterjedni, amely 1613-ban Weimart sújtotta. A gyászistentiszteleten ezt a Rutillius, eredeti nevén Rüdél Márton (kb. 1550-1618) weimari evangélikus lelkész által írt éneket is elénekeltek. Magyarul 1691 óta használjuk. Melyik ez az ének?

4. Mi olvasható össze a 419. dicséret versszakainak kezdőbetűiből?

5. Melyik felvidéki városban működött 1624-től orgonista-zeneszerzőként, egyfajta zenei igazgatóként Zarevutius Zakariás (kb. 1605-1667)? Zarevutius Berzevicén (Brezovica nad Torysou) született lelkészcsaládban. Kántorként legfontosabb feladata a gyülekezet és a kórus énekének bevezetése és kísérete volt. Pedagógusként az evangélikus iskola diákjait zenére oktatta. Az akkoriban általánosan elfogadott tanterv szerint minden nap volt zeneóra. Ennek keretén belül elméleti és hangszeres oktatás mellett a vasárnapi istentiszteleten éneklendő kórusműveket is próbálták. Zarevutius szerzőként is kitüntette magát. Feldolgozott több német korált, de írt latin és német nyelvű Magnificat is. Négy gyermeke közül kettő szintén orgonista lett.

6. Melyik az az ének, amelynek örvendező szövegét Rinckart Márton (1586-1649) írta? A harminc éves vallásháború idején élt. Szolgálati helyén az 1637. évi nagy pestisjárvány idején közel 500 személyt gondozott, pásztorolt, majd temetett el. Énekét valószínűleg az Ágostai Hitvallás 100. évfordulójára írta 1630-ban.

7. Mit jelent „unisono” énekelni?

a) egyszólamban b) lelkesen c) egyedül énekelni

A helyes megfejtéseket az egyhazzeneijatek@reformata.sk címre várjuk Október 15-ig. Sok sikert Iste áldásával!

Bodnár Noémi

Meghívó őszi országos nőgyesületi konferenciára

A SzRKNE elnöksége ezúton szeretettel hívja meg a nőgyesületi tagokat, támogatókat és érdeklődőket az országos konferenciánkra, mely **2017. szeptember 16-án**, szombaton kerül megtartásra **Ladmócon** a helyi református templomban, **14:00** órai kezdettel.

Program:

14:00 - Nyitóistentisztelet - Ft. **Fazekas Zsuzsanna** (Komárom, lelkipásztor)

14:40 - Helyi lelkipásztor és az országos elnök köszöntője

14:50 - Előadás: **Nt. P. Tóthné Szakács Zita** (Mór, a magyarországi Református Nőszövetség országos elnöke) Krisztus jó illata

15:20 - Előadás: **Nt. Gecse Attila** (Miskolc, kórházlelkész): Gyász

15:40 - Az elhangzott előadáshoz kapcsolódó kérdések, beszélgetés

16:00 - Koncert: **Nt. Gecse Attila** trombitán játszik hitvalló énekeket

16:30 - Szeretevendégség a helyi kultúrházban

Rendezvényünkön lehetőséget biztosítunk az egyháztáji kirakodóvásárnak, a szeretevendégség ideje alatt, a kultúrházban. Örömmel fogadjuk az asszonytestvérek által készített süteményeket, amelyekkel hozzájárulhatnak a szeretevendégséghez.

„Az ember lelke az ÚRtól kapott mécses...”

(Példabeszédek 20:27)

Bízva az áldott találkozásban,

Györky Szilvia
elnök

Csoma Valéria
társelnök

Az érdeklődőket kérjük, szeptember 12-ig jelezzék az egyházmegyei elnököknél a részvételi szándékukat.